

DREPTURILE PERSOANELOR LGBTIQ ÎN UE

Prezentare în cadrul seminarului ERA dedicat membrilor autorității judecătorești pe tema 'Aplicarea legislației UE din domeniul combaterii discriminării', București, 22-23 mai 2023

Alina Tryfonidou, profesor de drept european, Universitatea Neapolis din Pafos (Cipru) și profesor invitat, Universitatea din Reading (Marea Britanie)

Prof. Alina Tryfonidou

Finanțat în cadrul programului "Cetățeni, egalitate, drepturi și valori 2021-2027" al Comisiei Europene

23/05/23

1

PRINCIPALELE SUBIECTE ALE PREZENTĂRII:

- Interzicerea discriminării bazate pe orientare sexuală în conformitate cu legislația UE (respectiv discriminarea împotriva persoanelor LGB)
- Uniunile între persoane de același sex/famiile homoparentale și recunoașterea legală a acestora în baza legislației UE
- Drepturile persoanelor transsexuale în conformitate cu legislația UE
- Drepturile persoanelor intersexuale în conformitate cu legislația UE

Prof. Alina Tryfonidou

23/05/23

2

CE ESTE ORIENTAREA SEXUALĂ?

Persoanele față de care ne simțim atrași

Există diferite tipuri de orientare sexuală, cum ar fi:

- Orientarea sexuală homosexuală
- Orientarea sexuală bisexuală
- Orientarea sexuală heterosexuală

Majoritatea oamenilor au o orientare sexuală heterosexuală

- Orientarea bisexuală și cea homosexuală sunt orientări sexuale minoritare → persoanele care au orientări sexuale minoritare sunt adesea discriminate
- Orientarea sexuală reprezintă o 'clasificare suspectă'.
- Discriminarea bazată pe orientare sexuală este interzisă prin numeroase instrumente (internaționale) și acte normative (naționale), inclusiv prin legislația UE.

Prof. Alina Tryfonidou

23/05/23

3

This Photo by Unknown Author is licensed under CC BY-SA

CE ESTE O UNIUNE ÎNTRE PERSOANE DE ACELAȘI SEX?

Uniunile între persoane de același sex sunt uniuni între două persoane de același sex. Legislația fiecărui stat prevede (dacă este cazul) diferite niveluri de recunoaștere a uniunilor între persoane de același sex (de ex., sub formă de căsătorie, parteneriat civil etc.).

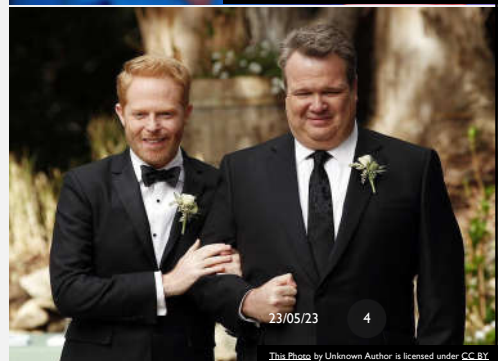
Termenul 'familii homoparentale' este utilizat pe larg pentru a denota familiile alcătuite dintr-un cuplu de același sex cu copii.

Prof. Alina Tryfonidou

23/05/23

4

This Photo by Unknown Author is licensed under CC BY

CE ESTE IDENTITATEA DE GEN?

'Identitatea de gen este înțeleasă ca referindu-se la experiența de gen resimțită profund la nivel intern și individual de fiecare persoană, care poate corespunde sau nu sexului atribuit la naștere, incluzând simțul personal al corpului (care poate implica, dacă acest lucru este ales în mod liber, modificarea aspectului sau a funcțiilor corporale prin intervenții medicale, chirurgicale sau prin alte mijloace), precum și alte manifestări ale genului, incluzând vestimentația și comportamentul' (principiile Yogyakarta)

- Cei mai mulți oameni sunt persoane cisgen, respectiv genul acestora corespunde sexului care le-a fost atribuit la naștere
 - Persoanele transsex = persoanele a căror identitate de gen nu este aceeași cu sexul care le-a fost atribuit la naștere (acestea reprezintă o minoritate de gen).
- Discriminarea împotriva persoanelor transgen constituie discriminare bazată pe identitatea de gen.

Prof. Alina Tryfonidou

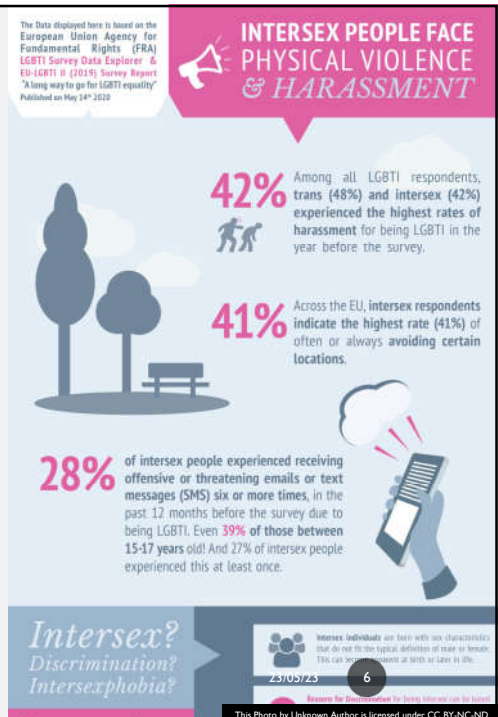
23/05/23 5

This Photo by Unknown Author is licensed under CC BY-NC-ND

CE ESTE O PERSOANĂ INTERSEXUALĂ?

- Persoanele intersexuale sunt născute cu caracteristici sexuale (inclusiv organe genitale, gonade și tipare cromozomiale) care nu corespund noțiunilor binale tipice de bărbat sau femeie.
- Încălțările drepturilor omului împotriva persoanelor intersexuale includ, fără limitare, următoarele:
 - Infanticidul
 - Intervenții medicale forțate sau coercitive
 - Discriminare în domeniul educației, sportului, angajării în muncă și al altor servicii
 - Lipsa de acces la justiție și la măsuri reparatorii
- Discriminarea împotriva persoanelor intersexuale constituie discriminare bazată pe caracteristici sexuale. Discriminarea pe acest criteriu nu este (încă) interzisă prin niciun instrument național/internațional/supranațional obligatoriu.

Prof. Alina Tryfonidou

DREPTURILE PERSOANELOR LGBTIQ ÎN EUROPA

- Cooperarea regională în Europa după sfârșitul Celui de Al Doilea Război Mondial
 - 1949: înființarea Consiliului Europei
 - 1953: intrarea în vigoare a CEDO
 - 1952 & 1958: intrarea în vigoare a tratatelor de înființare a ceea ce avea să devină ulterior Uniunea Europeană (ECSC, EEC, Euratom) ('Tratatele Comunitare')

Nici CEDO și nici Tratatele Comunitare nu au inclus nicio referință la drepturile persoanelor LGBTIQ

Cu toate acestea, începând din anii 1980, instituțiile UE au adoptat unele măsuri legislative moderate care au contribuit la protecția drepturilor persoanelor LGB.

În anul 1999, a avut loc introducerea primei prevederi obligatorii din punct de vedere juridic care urmărea eradicarea, printre altele, a discriminării bazate pe orientare sexuală.

ORIENTAREA SEXUALĂ

PREVEDERI/INSTRUMENTE UE OBLIGATORII CARE
INTERZIC ÎN MOD EXPRES (SAU CARE OFERĂ UE
POSIBILITATEA DE A INTERZICE) DISCRIMINAREA
BAZATĂ PE ORIENTARE SEXUALĂ

ARTICOLUL
19(1) DIN
TFUE

'Fără a aduce atingere celorlalte dispoziții din tratate și în limitele competențelor pe care acest le conferă Uniunii, Consiliul, hotărând în unanimitate, în conformitate cu o procedură legislativă specială și cu aprobarea Parlamentului European, poate lua măsurile necesare în vederea combaterii oricărei discriminări bazate pe sex, rasă sau origine etnică, pe religie sau convingeri, pe handicap, vârstă sau orientare sexuală.'

DIRECTIVA 2000/78

23/05/23

- **Scop:** stabilirea unui cadru general pentru combaterea discriminării pe criterii de religie sau convingeri, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală în ceea ce privește angajarea în câmpul muncii și ocuparea forței de muncă (inclusiv pregătirea vocațională)
- **Problemă:** arie de aplicare limitată → în prezent (încă din anul 2008) există o **propunere** de directivă (complementară) privind egalitatea de șanse, care interzice discriminarea bazată pe criteriile de mai sus în următoarele domenii:
 - Protecție socială, inclusiv asigurări sociale și servicii medicale
 - Avantaje sociale
 - Educație
 - Accesul la și asigurarea de bunuri și servicii care sunt accesibile publicului, inclusiv la cele locative.
- Interzice discriminarea directă și indirectă bazată pe aceste criterii, precum și hărțuirea și ordinele de discriminare.

Prof. Alina Tryfonidou

11

ARTICOLUL 21 DIN CDF-UE

23/05/23

'Se interzice discriminarea de orice fel, bazată pe motive precum sexul, rasa, culoarea, originea etnică sau socială, caracteristicile genetice, limba, religia sau convingerile, opiniile politice sau de orice altă natură, apartenența la o minoritate națională, averea, nașterea, un handicap, vârsta sau **orientarea sexuală**'.

Nu există o limitare a domeniilor în care este aplicabilă această interdicție (spre deosebire de Directiva 2000/78). Cu toate acestea, există limite în ceea ce privește domeniul de aplicare al CDF-UE.

- Art. 51 al CDF-UE: 'Dispozițiile prezentei carte se adresează instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii, cu respectarea principiului subsidiarității, precum și statelor membre numai în cazul în care acestea pun în aplicare dreptul Uniunii. [...]'

Alte prevederi ale CDF-UE (și drepturi fundamentale ale omului care constituie principii generale ale dreptului UE) pot fi invocate de persoanele LGB și de cuplurile de același sex (de ex., art. 7 din CDF-UE)

Prof. Alina Tryfonidou

12

ARTICOLUL 10 DIN TFUE

În definirea și punerea în aplicare a politicilor și acțiunilor sale, Uniunea caută să combată orice discriminare pe motive de sex, rasă sau origine etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală.

JURISPRUDENȚA CEJ PRIN CARE SE INTERPRETEAZĂ INTERZICEREA DISCRIMINĂRII BAZATE PE ORIENTARE SEXUALĂ

GRANT ÎMPOTRIVA SOUTH-WEST TRAINS (1998)

- Discriminarea bazată pe orientare sexuală nu constituie discriminare pe criterii de sex (prin contrast cu *P. C. S & Cornwall - trans*) – recursul la argumentul ‘egalității în fața suferinței’ (“equal misery”) (un comparator eronat).
- În acea perioadă, discriminarea bazată pe orientare sexuală nu era interzisă prin legislația UE.
- În sensul legislației UE, relațiile stabile între două persoane de același sex (*Grant*) ‘nu sunt considerate echivalente cu căsătoria sau cu relațiile stabile în afara căsătoriei dintre persoane de sex diferit’.

Prof. Alina Tryfonidou

23/05/23

15

MARUKO (2008), RÖMER (2011), HAY (2013) EXCLUDEREA PARTENERILOR ÎNREGISTRAȚI DE LA BENEFICIILE DISPONIBILE PENTRU CUPLURILE CĂSĂTORITE

- Cauze introduse în baza Directivei 2000/78 și care au drept obiect discriminarea bazată pe orientare sexuală în ceea ce privește remunerarea.
- *Maruko și Römer* – în acea perioadă, Germania le permitea cuplurilor de același sex să încheie doar parteneriate civile înregistrate, iar cuplurilor de sex diferit să încheie doar căsătorii (ceea ce înseamnă că parteneriatele înregistrate constituiau un statut care era destinat doar cuplurilor de același sex).
- *Hay* – în acea perioadă, Franța le permitea cuplurilor de același sex să încheie doar un PACS (parteneriat înregistrat), în timp ce cuplurile de persoane de sexe diferite puteau încheia o căsătorie sau un PACS (ceea ce înseamnă că un PACS reprezenta un statut care era disponibil atât pentru cuplurile de același sex cât și pentru cele de sex diferit).
- *Maruko și Römer*: pensia de supraviețuitor și pensia suplimentară – *Hay*: concediu și primă specială pentru personalul care era căsătorit ---acestea erau disponibile doar pentru cuplurile căsătorite, în timp ce cuplurile de același sex, datorită faptului că nu se puteau căsători (ci puteau încheia doar un parteneriat înregistrat), erau excluse de la aceste beneficii.
- **CEJ:**
 - În cazul în care, pentru un scop special (de ex., pensia de supraviețuitor/pensia suplimentară/concediul și prima specială), un stat membru consideră parteneriatele înregistrate ale cuplurilor de același sex echivalente cu căsătoria, acesta trebuie să le trateze în același mod.
 - *Maruko și Römer*: instanțele naționale îi revine obligația de a efectua evaluarea cu privire la faptul dacă acestea sunt considerate ‘echivalente.’
 - *Hay*: CEJ a realizat ea însăși evaluarea privind echivalența.
 - În cazul în care acestea sunt echivalente și nu sunt tratate în același mod, acest lucru reprezintă discriminare bazată pe orientare sexuală și este interzisă prin Directiva 2000/78.
 - În cauza *Hay*, CEJ a confirmat faptul că diferența de tratament reprezintă discriminare directă bazată pe orientare sexuală, chiar dacă PACS era disponibil atât pentru cuplurile de același sex cât și pentru cuplurile de sex diferit (spre deosebire de parteneriatul civil înregistrat în cauza *Maruko și Römer*).

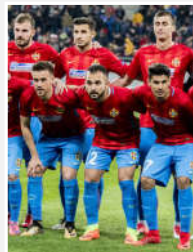
Prof. Alina Tryfonidou

23/05/23

16

- Cază în care se invocă Directiva 2000/78 ('remunerația')
- În Irlanda, parteneriatele civile (între persoane de același sex) au putut fi încheiate numai începând cu luna ianuarie 2011.
- Dl. Parris (născut în anul 1946) împlinise deja vârsta de 60 de ani în momentul în care acesta a putut încheia un parteneriat civil în Irlanda.
- Acesta a solicitat schemei de pensii TCD ca, în momentul decesului său, pensia de supraviețuitor să fie acordată partenerului său civil de același sex.
- TCD a refuzat, deoarece pensia de supraviețuitor putea fi plătită numai dacă membrul solicitant era căsătorit sau încheiase un parteneriat civil anterior împlinirii vârstei de 60 de ani.
- A reprezentat acest lucru un act de discriminare directă bazată pe orientare sexuală contrar Directivei 2000/78?
 - CEJ a decis că nu este un caz de discriminare directă sau indirectă bazată pe orientare sexuală: 'faptul că dl. Parris nu poate îndeplini condiția respectivă este, mai întâi, o consecință a situației legislative existente în Irlanda în perioada în care acesta a împlinit vârsta de 60 de ani, în special a absenței în acea vreme a unei legi care să recunoască orice formă de parteneriat civil pentru un cuplu de același sex, și, în al doilea rând, a absenței din cadrul normativelor care reglementează beneficiul supraviețuitorului în cauză în conformitate cu procedurile principale, a unor prevederi tranzitorii destinate membrilor homosexuali născuți anterior anului 1951' – Statutul civil din competența MS: 'legislația UE, în special Directiva 2000/78, nu a impus Irlandei să prevadă înainte de luna ianuarie 2011 căsătoria sau o formă de parteneriat civil pentru cuplurile de același sex și nici să confere efect retroactiv Legii privind parteneriatele civile și prevederilor adoptate în baza acestei legi, iar în ceea ce privește beneficiul supraviețuitorului în speță, de a prevedea în cadrul procedurilor principale măsuri tranzitorii pentru cuplurile de același sex în care membrii schemei împliniseră deja vârsta de 60 de ani la data intrării în vigoare a legii'.

Prof. Alina Tryfonidou

ASOCIAȚIA ACCEPT (2013) ȘI NH (2020): DISCURSUL HOMOFOB CONSTITUIE DISCRIMINARE BAZATĂ PE ORIENTARE SEXUALĂ

- Declarațiile homofobe făcute de un potențial angajator reprezintă discriminare bazată pe orientare sexuală contrară Directivei 2000/78?
- Declarațiile homofobe făcute de dl. Becali, care era considerat ca deținând un rol de frunte în cadrul FC Steaua București, prin care a respins recrutarea unui fotbalist despre care se credea că este homosexual; declarațiile homofobe făcute de dl. NH, avocat, prin care respingea angajarea persoanelor homosexuale în firma sa de avocatură.
- Anumite ONG-uri au introdus acțiuni în instanță prin care au susținut că aceste declarații constituiau discriminare bazată pe orientare sexuală care contravine Directivei 2000/78
- CEJ:
 - Un reclamant identificabil care susține că a fost victima discriminării nu are obligația de a dovedi o încălcare a Directivei 2000/78.
 - Discriminarea bazată pe supoziții este (de asemenea) interzisă prin Directiva 2000/78.
 - Limitările impuse libertății de exprimare care derivă din interdicția prevăzută prin Directiva 2000/78 sunt justificate.

Prof. Alina Tryfonidou

23/05/23

18

This Photo by Unknown Author is licensed under CC BY-NC

J.K. (2023)- DISCRIMINARE BAZATĂ PE ORIENTARE SEXUALĂ ÎMPOTRIVA UNUI LUCRĂTOR INDEPENDENT

- ‘Directiva 2000/78 nu este un act aparținând legislației secundare a UE, așa cum sunt cele bazate în special pe articolul 153(2) din TFUE, care urmărește doar protejarea lucrătorilor în calitate de acestora de parte slabă în cadrul unei relații de muncă, însă urmărește să elimine, pe considerente legate de interesul social și cel public, toate obstacolele discriminatorii care stau în calea accesului la mijloacele de trai și a capacității de a contribui la societate prin muncă, indiferent de forma juridică sub care se desfășoară aceasta’.
- Faptul că în luna decembrie 2017, solicitantul nu a putut efectua niciunul dintre schimburile de o săptămână prevăzute prin contractul cu privire la anumite activități pe care acesta îl încheiase cu TP pare să constituie o încetare involuntară a activității unei persoane fizice autorizate care poate fi asimilată cu concedierea unui angajat’.
- Directiva 2000/78 trebuie interpretată ca împiedicând legislația națională care are drept efect excluderea, pe baza libertății de contractare a părților contractante, de la protecția împotriva discriminării care este conferită de respectiva Directivă, refuzul bazat pe orientarea sexuală a unei persoane de a încheia [‘accesul la muncă’] sau de a reînnoi cu persoana respectivă [‘concedierea’] a unui contract referitor la desfășurarea anumitor activități de către persoana respectivă în contextul desfășurării unei activități independente.

LÉGER (2015): PRIMA ȘI, DEOCAMDATĂ, SINGURA CAUZĂ CARE IMPLICĂ DISCRIMINAREA BAZATĂ PE ORIENTARE SEXUALĂ ÎN BAZA CARTEI

- Singura cauză (până în prezent) în care interdicția discriminării pe bază de orientare sexuală este bazată pe CDF-UE (art. 21 CDF-UE)
- Interdicția pe viață în Franța împotriva donării de sânge de către MSM
- Această interdicție a fost aplicată prin încălcarea art. 21 din CDF-UE?
- CEJ – interdicția *poate* constitui discriminare bazată pe orientare sexuală, însă aceasta poate fi justificată pe baza unor considerente de sănătate publică: rămâne la latitudinea instanței sesizate să decidă dacă măsura poate fi justificată și, în special, dacă aceasta este proporțională sau dacă există o alternativă mai puțin restrictivă.

UNIUNILE ÎNTRE PERSOANE DE ACELAȘI SEX/FAMILIILE HOMOPARENTALE

COMAN (2018): SOȚII DE ACELAȘI SEX TREBUIE SĂ FIE RECUNOSCUȚI CA 'SOȚI' ÎN SCOPUL REÎNTREGIRII FAMILIEI ATUNCI CÂND SE STABILESC PE TERITORIUL UE

- Un cetățean român care s-a stabilit în Belgia și a dorit să se întoarcă în România.
- S-a căsătorit cu partenerul său de același sex TCN în Belgia.
- Cuplul a invocat drepturile privind reîntregirea familiei ale cetățenilor UE în baza legislației privind libera circulație a persoanelor pentru ca soțul TCN să poată locui în România.
- Interpretarea Directivei 2004/38: termenul 'soț' include soțul de același sex?
 - CEJ: Da (însă cu anumite limitări...)

CAUZA VMA
(2021)

VMA

- Recunoaștere transnațională a relației părinte-copil dintre un copil și ambii săi părinți (de același sex).
- AG Kokott: aspectul adresat prin prezenta cauză 'este unul extrem de sensibil, datorită competenței exclusive a statelor membre în domeniul dreptului naționalității și familiei și a diferențelor considerabile care există, până în prezent, în cadrul Uniunii Europene în ceea ce privește statutul juridic și drepturile conferite cuplurilor de același sex'
- CEJ: principiul recunoașterii reciproce se aplică certificatelor de naștere emise de statele membre, inclusiv atunci când acestea identifică două persoane de același sex ca părinți ai unui copil, **în situații care implică exercitarea drepturilor la liberă circulație.**
 - Acest aspect este deosebit de important pentru familiile homoparentale, datorită faptului că un număr mare de state membre refuză să le permită persoanelor de același sex să devină părinți comuni legali ai unui copil pe teritoriul acestora și refuză de asemenea să recunoască legăturile familiale pe care membrii familiilor homoparentale le-au stabilit în mod legal în alte state.
 - Prin această decizie, instanța a asigurat faptul că minorii care sunt cetățeni UE pot fi însoțiți de ambii lor părinți de același sex, indiferent de statul membru UE în care aceștia doresc să se stabilească. În afară de aceasta, în ceea ce privește uniunile între persoane LGB, cetățenii care sunt căsătoriți cu o persoană de același sex pot fi acompaniați sau însoțiți pe teritoriul altui stat membru UE nu doar de soții acestora (așa cum s-a stabilit deja în cauza *Coman*) ci și de copiii acestora.

VMA

- Prin această decizie, ca și în cauza *Coman*, CEJ s-a abținut să abordeze problema spinoasă referitoare la faptul dacă recunoașterea transnațională a legăturilor familiale dintre copil și ambii săi părinți este necesară nu doar atunci când se invocă drepturile referitoare la reîntregirea familiei în statul membru gazdă ci și în toate celelalte scopuri juridice.
- Prin pronunțarea unei hotărâri prin care ar fi impus în mod explicit acest lucru, aceasta ar fi atras aproape în mod sigur obiecția statelor membre care se opun vehement ideii de recunoaștere a două persoane de același sex ca părinți comuni ai unui copil.
 - Aceasta, așa cum sa- întâmplat și cu decizia din cauza *Coman*, ar fi condus la o reacție adversă sub forma neimplementării deciziei la nivel național.

PERSOANELE TRANSSEXUALE

P ÎMPOTRIVA S ȘI A CONSILIULUI COMITATULUI CORNWALL (1996)

- Discriminarea bazată pe faptul că o persoană transsexuală intenționează să facă o schimbare de sex constituie discriminare pe criteriile de sex.
- 'În esență, dacă nu exclusiv, o astfel de discriminare se bazează pe sexul persoanei vizate. În cazul în care o persoană este concediată pe baza faptului că aceasta intenționează să facă sau a făcut o operație de schimbare de sex, aceasta este tratată defavorabil prin comparație cu persoanele având sexul căreia aceasta era considerată ca aparținând înainte de a se supune operației de schimbare de sex.'

Prof. Alina Tryfonidou

23/05/23

27

KB ÎMPOTRIVA NHS ET AL (2004)

Discriminarea împotriva unei persoane care se află într-o relație cu o persoană transsexuală care a fost supusă unei intervenții chirurgicale de schimbare de sex constituie discriminare pe criteriile de sex, chiar dacă inegalitatea de tratament nu subminează exercitarea unui drept protejat de legislația UE (respectiv acordarea pensiei de supraviețuitor ('remunerație egală pentru muncă egală') și, mai degrabă, afectează una dintre condițiile pentru acordarea dreptului respectiv (și anume posibilitatea de a se căsători).

→ Ceea ce a constituit o încălcare a art. 157 din TFUE și a Directivei 75/117 nu a constat din reglementările schemei de pensii, care restricționau acordarea pensiei de supraviețuitor "soțului" supraviețuitor al unui membru al respectivei scheme; în loc de aceasta, prevederile legislației din Marea Britanie au fost cele care au împiedicat persoanele transsexuale să le fie recunoscut legal sexul dobândit și de a fi recunoscute legal în categoria persoanelor având genul dobândit de acestea și de a se putea căsători cu persoane incluse în categoria de sex la care acestea erau considerate ca aparținând înainte de efectuarea operației de schimbare de sex, fapt care a constituit o încălcare a legislației UE.

23/05/23

Prof. Alina Tryfonidou

28

RICHARDS ÎMPOTRIVA SECRETARULUI DE STAT PE PROBLEME DE MUNCĂ ȘI PENSII (2006)

Refuzul de a acorda pensia pentru limită de vârstă unei femei transsexuale care a fost supusă unei intervenții chirurgicale de schimbare de sex la vârsta la care aceasta era acordată femeilor (cisgen) (respectiv cea de 60 de ani), pe motiv că aceasta nu era recunoscută ca 'femeie' de legislația națională, constituie discriminare pe criterii de sex care contravine Directivei 79/7.

→ Aspectul care a reprezentat o încălcare a Directivei 79/7 nu a constat din legislația britanică (Legea pensiilor din anul 1995), care restricționa acordarea pensiei pentru limită de vârstă la vârsta de 60 de ani pentru 'femei'; în loc de aceasta, absența în Marea Britanie a legislației, fapt care le împiedica pe persoanelor transgen să fie recunoscute legal în categoria genului dobândit de acestea și refuzul rezultat de a interpreta Legea pensiilor din anul 1995 ca aplicându-se în mod egal femeilor cisgen și celor transgen a fost aspectul care a constituit o încălcare a legislației UE.

MB ÎNPOTRIVA SECRETARULUI DE STAT PE PROBLEME DE MUNCĂ ȘI PENSII (2018)

Refuzul de a acorda unei femei transsexuale care fusese supusă unei intervenții chirurgicale de schimbare de sex pensia pentru limită de vârstă la vîstta la care aceasta era acordată femeilor cisgen (respectiv 60), pe motiv că aceasta nu a fost recunoscută ca 'femeie' în baza legislației naționale (deoarece nu obținuse un certificat pentru recunoașterea deplină a genului în conformitate cu Legea privind recunoașterea de gen din anul 2004), a constituit o discriminare pe criterii de sex care contravine Directivei 79/7.

→ Aspectul care a reprezentat o încălcare a Directivei 79/7 nu a constat din legislația din Mare Britanie care restricționa acordarea pensiei pentru limită de vârstă la vârsta de 60 de ani pentru 'femei'; în loc de aceasta, faptul că legislația aplicabilă în Marea Britanie în acea perioadă le impunea femeilor transsexuale care doreau să obțină un certificat pentru recunoașterea deplină de gen să solicite anularea căsătoriilor acestora (aceasta pentru prevenirea apariției căsătoriilor între persoane de același sex [în acea perioadă, Marea Britanie nu era deschisă față de căsătoriile dintre cupluri de același sex], care ar fi apărut în cazul în care persoanele transgen erau căsătorite cu persoane care aveau același sex ca cel dobândit de acestea).

→ **Neanularea căsătoriei = neeliberarea certificatului de recunoaștere deplină de gen = femeilor transsexuale carer erau căsătorite înainte de a fi supuse unor intervenții de schimbare de sex nu li se acorda pensia pentru limită de vârstă la aceeași vârstă la care aceasta putea fi obținută de femeile cisgen care erau căsătorite.**

PERSOANELE INTERSEXUALE

STATUTUL PERSOANELOR INTERSEXUALE ÎN CONFORMITATE CU DREPTUL UE

- UE nu a adoptat prevederi sau politici care să includă sau să protejeze persoanele intersexuale:
- Discriminarea împotriva persoanelor intersexuale (respectiv discriminarea bazată pe caracteristici sexuale) nu este recunoscută ca discriminare interzisă prin tratatele de înființare a UE (TUE și TFUE) și nici nu este menționată în cadrul CDF-UE sau al oricărui alt document UE.
- Nu există legislație secundară UE care să protejeze drepturile persoanelor intersexuale.
- Nu au fost introduse la CEJ niciun fel de cauze care să implice persoane intersexuale și, astfel, nu au fost pronunțate niciun fel de decizii de către Curte referitoare la persoanele intersexuale (dacă Curții i s-ar fi oferit posibilitatea de a se pronunța în situații care implicau persoane intersexuale, e posibil ca aceasta să fi ales – așa cum a procedat în cazul persoanelor transgen – să decidă că discriminarea împotriva persoanelor intersexuale reprezintă o formă de discriminare pe criterii de sex, astfel încât ar fi fost asigurată cel puțin protecția persoanelor intersexuale în baza cadrului legal actual asigurat de legislația privind egalitatea de gen).

